

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

ਭਜਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ , - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ , -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2004 ਦਾ RSA 4157

12 ਨਵੰਬਰ, 2008

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908— ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1883 — ਐੱਸ. 118-ਏ — ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ — ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ, ਵਿਚਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਦੇ ਰਿੱਛ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ - ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ - ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿਕਰੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਾਹਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਾਂਸੀ, ਵਿਚਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(ਪਰਾ 14)

ਵਿਕਾਸ ਬਹਿਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਆਰ.ਕੇ.ਸਿੰਗਲਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਇੱਕ ਅਪੀਲ 28 ਸਤੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦਾ 79,980 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਪੇਡੋਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਨਾਲ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 12% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ 6% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਆਜ, ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਰਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਹੋਰ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2003 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਜ

ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਗਵਾੜਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਸਨੇ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(2) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੁ. 9 ਨਵੰਬਰ, 1998 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 62,000 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਸਮ ਤਾਰੀਖ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 4% ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮੂਲ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਲਈ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਚਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਵਿਅਰਥ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 62,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਮੂਲ ਰਕਮ। 17,980 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 12% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ 62,000 ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

- (1) ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 9 ਨਵੰਬਰ, 1998 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
- (2) IfsueNo. 1 ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਮੁਦਈ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਿਸ ਦਰ 'ਤੇ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
- (3) ਕੀ ਸੂਟ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
- (4) ਕੀ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
- (5) ਰਾਹਤ.

(4) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਸੁਪਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(5) ਮੈਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(6) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਬਹਿਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਵਲ ਲਿਖਾਰੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ. 1 ਅਤੇ ਰਸੀਦ

ਸਾਬਕਾ. ਪੀ. 2 ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਦੇ ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ, ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਡੀ ਡਬਲਯੂ 1 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, PW2 ਨਾ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜਿਹੜਾ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ (ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ (ਮੁਦਈ ਨੇ) ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜਾ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ, DW1 ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੁਪਏ। ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ 62,000 ਰੁਪਏ ਲਏ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ. 1 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ.2 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਪਰੋਨੋਟ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਡੀਡ ਰਾਈਟਰ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ |

ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 20 ਮਈ, 1999 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕਥਿਤ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਹੋਰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਵੀ ਸਹੀ ਸਟੈਂਪ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਟਿੰਗਜ਼ ਅਤੇ ਓਵਰਰਾਈਟਿੰਗ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਰਿਮੋਟ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਡਿੱਠਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(7) ਇਹਨਾਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੁਦਈ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਕੇ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ PW1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 118-ਏ, ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਦਾ ਅਮਲ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ।

(8) ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ

ਸਿੰਗਲਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਹਿਸ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਅਸਥਿਰ ਹਨ।

(9) ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ (ਮੁਦਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਨੇ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 11:00 ਵਜੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ 12:15 ਵਜੇ ਹੈ, ਇਹ ਸਬੂਤ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਦਿਨ, ਇਸ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਮੈਸਰੀ ਨੋਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਵਾਹ

ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ (ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ) ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੇਰੇ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਝੁਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਸਦੀਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਚਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਰਕਮ ਕਿਸ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ ਕਿ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ ਜਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਫੀਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਨੋਟ 'ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਟੈਂਪਾਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਡੀਡ ਰਾਈਟਰ ਨੇ ਇਹ ਰਕਮ ਕਿੱਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ (ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਕਾਲੀ ਸਿਆਹੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਾਲੀ ਜਾਂ ਨੀਲੀ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ ਦਾ। ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸਗਲੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ। ਭੌਤਿਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੁਦਈ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। @ਬੱਚੂ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਹਰੀਹਰ ਬੋਹਰਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (1), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਧਿਰ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਬਕਸੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(10) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਜਾਨਕੀ ਵਸ਼ਦੇਓ ਭੋਜਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਟਰੀਡ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, (2), ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(1) 1999 (2) ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੇਸ 1 (SC)

(2) 2005 (1) ਹਾਲੀਆ ਸਿਵਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਸਿਵਲ) 240

ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ. ਉਹ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਪਿਛਲੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1, ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ (ਮੁਦਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ। ਇਸ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਆਇੰਟਸ ਏ, ਬੀ, ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ 'ਤੇ ਓਵਰ-ਰਾਈਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਐਕਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ. ਬਿਨਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਲੀ ਅੱਖ ਨਾਲ P. 1 ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਪੁਆਇੰਟ A 'ਤੇ ਅੰਕੜਾ 62 ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ C 'ਤੇ ਅੰਕੜਾ 31 ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ B 'ਤੇ 62 ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਪੁਆਇੰਟ D 'ਤੇ ਥਰਟੀਓਨ ਸ਼ਬਦ ਟਾਈਪਰਾਈਟਿੰਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੀ। 62,000 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਗਵਾਹ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਓਵਰ-ਟਾਈਪ ਰਾਈਟਿੰਗ ਪਦਾਰਥਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਸਾਬਕਾ ਟਾਈਪਿਸਟ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪੰਨਾ 1. ਲਿਖਾਰੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਓਵਰ-ਟਾਈਪ ਰਾਈਟਿੰਗ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰਾਏ ਗੋਕੁਲਪ੍ਰਸਾਦ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਲਾਈ ਉਰਫ ਸੁਖਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਕੁਰਮੀ (3), ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1887 ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ

(3) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਮਪੀ 62

ਉਸ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਖਾਤੇ. ਜੇਕਰ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੰਤਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਸੀ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼. ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ

ਵਸੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੀ ਰਕਮ।" ਇੱਥੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਸਾਬਕਾ. P. 1 ਨੂੰ ਪੁਆਇੰਟ A, B, C ਅਤੇ D 'ਤੇ ਭੌਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪਦਾਰਥਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹਨ। ਤਬਦੀਲੀ ਮਿਤੀ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 87 *ibid* ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ: ਅੱਲਮਪਤੀ ਸੁੱਬਾ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਨਸੇਲਾਪਾਰੇਦੀ ਰਾਮਨਾਰੇਡੀ (4), ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਨੋਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 87 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨੁਕਤੇਦਾਰ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੜ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਕੇ.ਐਮ.ਬਸੱਪਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਟੇਲ ਮਾਰੂਲੇ ਗੁੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (5).

(4) ਏਆਈਆਰ 1996 ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 267

(5) ਏਆਈਆਰ (38) 1951 ਮੈਸੂਰ 102

ਜਿਸ ਧਿਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਧਨ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਭੌਤਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਯੰਤਰ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਬਦੀਲੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(13) ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਪੁਆਇੰਟਸ A, B, C ਅਤੇ D ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਸਾਬਕਾ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪੀ. 1 ਬਣਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਮੁਦਈ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਸਾਬਕਾ. P. 1 ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(14) ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਰਾਮ, DW1 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਹਸਤਾਖਰ

ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ. ਪੰਨਾ 2 ਵਿਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰੋਟੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖਾਲੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਸਪਰੋੜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਡੀਡ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਟੋਟ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਾਹਿਰ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰੋਟੋਟ ਅਤੇ ਰਸੀਦ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਾਂਸੀ, ਵਿਚਾਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(15) ਪਿਛਲੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕੜੀ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ/ਫਰਮਾਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ/ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ